

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 8223/2542

นาง นวลทิพย์ ปราบโจรโจทก์ ผู้ประกันโจทก์ นาย ใหญ่ ขวัญหมั่นโจทก์ นาง สงัด ทำมีดผู้ร้อง นาย ศักดิ์รินทร์ มัทธนตระกูลจำเลย

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ป.วิ.อ. มาตรา 15, ป.วิ.พ. มาตรา 27, ป.วิ.พ. มาตรา 296, ป.พ.พ. มาตรา 1330, พ.ร.บ.ว่าด้วยความผิดอันเกิดจากการใช้เช็ค พ.ศ. 2497 มาตรา 3, ป.อ. มาตรา 91

ย่อ / หลักกฎหมาย

การที่ผู้ประกันนำที่ดินพิพาทอันเป็นทรัพย์สินของผู้ร้องซึ่งเป็นบุคคลภายนอกมาเป็นหลักประกันในการประกันตัวจำเลยนั้น เป็นการไม่ชอบ เมื่อผู้ประกันผิดสัญญาประกันไม่ชำระค่าปรับ พนักงานอัยการนำเจ้าพนักงานบังคับคดียึดที่ดินดังกล่าวออกขายทอดตลาดไม่ได้ ฉะนั้น การที่เจ้าพนักงานบังคับคดีทำการขายทอดตลาดที่ดินรายนี้จึงเป็นการฝ่าฝืนต่อบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ภาค 4 ลักษณะ 2 ว่าด้วยการบังคับคดีตามคำพิพากษาหรือคำสั่ง ประกอบด้วยประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 15 ศาลย่อมมีอำนาจสั่งเพิกถอนการขายทอดตลาดที่ไม่ชอบนั้นเสียได้เพื่อให้การเป็นไปด้วยความยุติธรรม ตามที่เห็นสมควรตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 27 และ 296 วรรคสอง ประกอบด้วยประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 15 การขายทอดตลาดที่เป็นการบังคับคดีที่ฝ่าฝืนกฎหมายทำให้ผู้ซื้อทรัพย์สินไม่มีสิทธิที่จะได้รับความคุ้มครองตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1330 ทั้งผู้ประกันก็มีผู้ซื้อทรัพย์สิน จึงไม่อาจอ้างบทบัญญัติดังกล่าวมาคุ้มครองผู้ประกันได้

คำพิพากษา

คดีสืบเนื่องมาจากโจทก์ฟ้องขอให้ลงโทษจำเลยตามพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดอันเกิดจากการใช้เช็ค พ.ศ. 2497 มาตรา 3 ประมวลกฎหมายอาญามาตรา 91 ผู้ประกันได้ร่วมกับนายสังข์ ขอมกลาง ประกันตัวจำเลยไปในระหว่างการพิจารณาของศาลอุทธรณ์ โดยผู้ประกันใช้ที่ดินตามหนังสือรับรองการทำประโยชน์(น.ส.3 ก.) เลขที่ 677 ตำบลท่าหลวง อำเภอพิมาย จังหวัดนครราชสีมา เป็นหลักประกัน แล้วผู้ประกันและนายสังข์ผิดสัญญาประกันและไม่ชำระค่าปรับ พนักงานอัยการจึงนำเจ้าพนักงานบังคับคดียึดที่ดินดังกล่าวออกขายทอดตลาด จนกระทั่งได้มีการขายทอดตลาดและศาลชั้นต้นมีหนังสือแจ้งให้เจ้าพนักงานที่ดินจดทะเบียนโอนสิทธิครอบครองให้แก่ผู้ซื้อไปแล้ว แต่เจ้าพนักงานที่ดินมีหนังสือแจ้งมาว่าหนังสือรับรองการทำประโยชน์ (น.ส.3 ก.) เลขที่ดังกล่าวมีชื่อนายพรม ขวัญหมั่น เป็นผู้ถือสิทธิครอบครอง ไม่ใช่ผู้ประกัน และได้เปลี่ยนเป็นโฉนดที่ดินเลขที่ 21209 ตำบลดงใหญ่ (ท่าหลวง) อำเภอพิมาย จังหวัดนครราชสีมา ตามมาตรา 58 ตรี แห่งประมวลกฎหมายที่ดินไปแล้วเมื่อวันที่ 14 มีนาคม 2532 ทั้งนายพรมได้ถึงแก่กรรม ศาลชั้นต้นตั้งผู้ร้องเป็นผู้จัดการมรดกและผู้ร้องได้ดำเนินการจดทะเบียนโอนมรดกเป็นของผู้ร้องในฐานะทายาทไปแล้วเมื่อวันที่ 22 พฤษภาคม 2539 ศาลชั้นต้นจึงมีคำสั่งนัดพร้อมโดยออกหมายเรียกผู้ประกันและผู้ร้องมาสอบถาม ถึงวันนัดผู้ร้องมาศาลแถลงตามหนังสือแจ้งของเจ้าพนักงานที่ดิน และว่าผู้ร้องไม่ทราบว่ามีผู้ประกันนำหนังสือรับรองการทำประโยชน์ (น.ส.3 ก.) เลขที่ 677 มาประกันตัวจำเลยได้อย่างไร ส่วนผู้ประกัน

ไม่มา ศาลชั้นต้นจึงให้เลื่อนไปนัดพร้อมเพื่อสอบถามผู้ประกันใหม่ โดยให้ออกหมายจับผู้ประกัน แต่ก็ยังไม่ได้ตัวผู้ประกันมาสอบถามศาลชั้นต้นจึงให้ทำการไต่สวนโดยออกหมายเรียก เจ้าพนักงานบังคับคดีและเจ้าพนักงานที่ดินมาเป็นพยานวันนัดไต่สวนผู้ร้องยื่นคำร้องว่า เดิมที่ดินพิพาทเป็นของนายพรมบิดาผู้ร้องหลังจากนายพรมถึงแก่กรรมทายาทได้ตกลงแบ่งปันมรดกกัน โดยให้ที่ดินพิพาทเป็นของผู้ร้อง ผู้ร้องจึงได้จดทะเบียนโอนมาเป็นของผู้ร้อง ผู้ประกันไม่เคยยุ่งเกี่ยวกับที่ดินพิพาทและมีได้เป็นเจ้าของไม่อาจนำไปใช้เป็นหลักประกันตัวจำเลยโดยผู้ร้องมิได้รู้เห็นยินยอมได้ และผู้ร้องไม่ทราบเรื่องการยึดและการขายทอดตลาดที่ดินพิพาทจึงไม่ได้ดำเนินการไต่แย้งคัดค้านใด ๆ ขอให้คำสั่งเพิกถอนการขายทอดตลาดและปล่อยที่ดินพิพาทคืนให้แก่ผู้ร้องศาลชั้นต้นไต่สวนแล้วมีคำสั่งให้เพิกถอนการขายทอดตลาดที่ดินพิพาท ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีคืนราคาที่ดินพิพาทให้แก่ผู้ซื้อ และให้พนักงานอัยการบังคับคดีเอากับทรัพย์สินอื่นของผู้ประกันต่อไปผู้ประกันอุทธรณ์ศาลอุทธรณ์ภาค 1 พิพากษายืนผู้ประกันฎีกา ศาลฎีกาวินิจฉัยว่า "พิเคราะห์แล้ว ข้อเท็จจริงที่ผู้ร้องและผู้ประกันนำสืบรับกันฟังเป็นยุติว่า เดิมที่ดินพิพาทเป็นของนายพรม ขวัญหมั่น บิดาของผู้ร้องและผู้ประกันโดยมีหลักฐานเป็นหนังสือรับรองการทำประโยชน์ (น.ส.3 ก.) ตามสำเนาหนังสือรับรองการทำประโยชน์ (น.ส.3 ก.) ซึ่งถ่ายจากฉบับเจ้าพนักงานเอกสารหมาย ร.1 ต่อมาผู้ประกันได้นำใบแทนหนังสือรับรองการทำประโยชน์(น.ส.3 ก.) ตามเอกสารหมาย ร.7 มาเป็นหลักประกันร่วมกับนายสังข์ขอมีกกลาง ในการประกันตัวจำเลย แล้วผู้ประกันและนายสังข์ผลิตสัญญาประกันและไม่ชำระค่าปรับ พนักงานอัยการจึงนำเจ้าพนักงานบังคับคดียึดที่ดินดังกล่าวออกขายทอดตลาด ซึ่งมีผู้ซื้อทรัพย์สินจากการขายทอดตลาดแต่เจ้าพนักงานที่ดินแจ้งว่าที่ดินดังกล่าวมีชื่อนายพรม เป็นผู้ถือสิทธิครอบครองตามหนังสือรับรองการทำประโยชน์ (น.ส.3 ก.) และได้เปลี่ยนเป็นโฉนดที่ดินเลขที่ 21209 ตำบลคงใหญ่ (ท่าหลวง) อำเภอพิมาย จังหวัดนครราชสีมา ต่อมาได้จดทะเบียนโอนเป็นผู้ร้องซึ่งเป็นผู้จัดการมรดกของนายพรมตามคำสั่งศาลในฐานะทายาทไปแล้วปัญหาที่ต้องวินิจฉัยตามฎีกาของผู้ประกันมีว่า การที่ศาลชั้นต้นมีคำสั่งให้เพิกถอนการขายทอดตลาดที่ดินพิพาทนั้นชอบหรือไม่ ผู้ร้องมีตัวผู้ร้องเป็นพยานเบิกความว่านายพรมถึงแก่กรรมเมื่อปี 2522 ที่ดินพิพาทตกเป็นของผู้ร้อง ผู้ร้องครอบครองทำประโยชน์ในที่ดินดังกล่าวและยึดถือหนังสือรับรองการทำประโยชน์ (น.ส.3 ก.) มาตลอด ผู้ประกันเคยไปยื่นคำขอออกใบแทนหนังสือรับรองการทำประโยชน์ (น.ส.3 ก.) อ้างว่าหนังสือรับรองการทำประโยชน์ (น.ส.3 ก.) ของที่ดินพิพาทสูญหายไป ตามเอกสารหมาย ร.5 ผู้ร้องทราบจึงไปยื่นคำคัดค้าน ตามเอกสารหมาย ร.5 ผู้ประกันได้ยื่นคำขอยกเลิกออกใบแทนดังกล่าว ตามเอกสารหมาย ร.6 ต่อมาทางราชการเปลี่ยนหนังสือรับรองการทำประโยชน์ (น.ส.3 ก.) เป็นโฉนดที่ดิน ตามเอกสารหมาย ร.2 และผู้ร้องยื่นคำร้องต่อศาลขอให้ตั้งผู้ร้องเป็นผู้จัดการมรดก ผู้ประกันทราบและไม่มีผู้ใดคัดค้าน ศาลมีคำสั่งตั้งผู้ร้องเป็นผู้จัดการมรดกและจดทะเบียนโอนที่ดินพิพาทเป็นของผู้ร้อง ตามสารบัญญัติทะเบียนท้ายเอกสารหมาย ร.2 ผู้ร้องเพ่งทราบและผู้ประกันขอออกใบแทนหนังสือรับรองการทำประโยชน์ (น.ส.3 ก.) ตามเอกสารหมาย ร.7 เมื่อได้รับหมายเรียกให้มาศาลในคดีนี้ และผู้ร้องมีนายพงษ์ศักดิ์อุดมพงษ์เจ้าพนักงานที่ดินจังหวัดนครราชสีมา สาขาพิมาย เป็นพยานเบิกความสนับสนุนโดยรับรองความถูกต้องแท้จริงของหนังสือรับรองการทำประโยชน์ (น.ส.3 ก.) และโฉนดที่ดิน ตามเอกสารหมาย ร.1 และ ร.2 เห็นว่า พยานหลักฐานของผู้ร้องสอดคล้องต้องกันและสมเหตุผลทั้งพยานบุคคลและเอกสาร จึงมีน้ำหนักในการรับฟัง ส่วนผู้ประกันคงมีตัวผู้ประกันเป็นพยานปาก

เดียวเบิกความว่าศาลชั้นต้นมีคำสั่งตั้งผู้ประกันเป็นผู้จัดการมรดกของนายพรหมแล้วผู้ประกันได้นำคำสั่งศาลไปจดทะเบียนโอนที่ดินพิพาทเป็นของผู้ประกัน ผู้ประกันนำที่ดินพิพาทไปประกันตัวจำเลยโดยสุจริต เห็นว่า ผู้ประกันเบิกความลอย ๆ โดยไม่มีพยานหลักฐานอื่นมานำสืบสนับสนุน ทั้งผู้ประกันมิได้นำสืบหักล้างข้อเท็จจริงที่ผู้ประกันเคยไปขอออกใบแทน

หนังสือรับรองการทำประโยชน์ (น.ส.3 ก.) และขอยกเลิกไปตามเอกสารหมายเลข ร.4 ถึง ร.6 และมีได้นำสืบถึงที่มาของใบแทนหนังสือรับรองการทำประโยชน์ (น.ส.3 ก.) เอกสารหมายเลข ร.7 ซึ่งเป็นพิรุธ ดังนั้นพยานหลักฐานผู้ร้องมีน้ำหนักดีกว่าพยานหลักฐานผู้ประกัน ข้อเท็จจริงฟังได้ว่าที่ดินพิพาทเป็นของผู้ร้อง และการที่ผู้ประกันไปยื่นคำขอออกใบแทนหนังสือรับรองการทำประโยชน์ (น.ส.3 ก.) และขอยกเลิกตามเอกสารหมายเลข ร.4 ถึง ร.6 แล้ว จากนั้นกลับมีใบแทน

หนังสือรับรองการทำประโยชน์ (น.ส.3 ก.) เอกสารหมายเลข ร.7 โดยนายพงษ์ศักดิ์พยานผู้ร้องเบิกความว่า รายการจดทะเบียนโอนมรดกจากนายพรหมมาให้ผู้ประกันตามใบแทนดังกล่าวไม่มีลายมือชื่อเจ้าพนักงานที่ดินกำกับและประทับตราประจำตำแหน่งไว้ ซึ่งไม่ถูกต้องตามกฎหมายและไม่สามารถใช้บังคับได้ ทั้งหากมีการออกใบแทนหนังสือรับรองการทำประโยชน์ (น.ส.3 ก.) ทางสำนักงานที่ดินจะต้องทำหมายเหตุไว้ในสารบัญจดทะเบียนของ

หนังสือรับรองการทำประโยชน์ฉบับเจ้าพนักงาน แต่ตามเอกสารหมายเลข ร.1 ซึ่งเป็นสำเนาหนังสือรับรองการทำประโยชน์ (น.ส.3 ก.) ที่ดินพิพาทฉบับเจ้าพนักงานไม่มีหมายเหตุบันทึกดังกล่าวอยู่จึงฟังไม่ได้ว่าเจ้าพนักงานที่ดินได้ออกใบแทนดังกล่าวตามเอกสารหมายเลข ร.7 และฟังไม่ได้ว่าได้มีการจดทะเบียนโอนที่ดินพิพาทไปเป็นของผู้ประกันแล้ว ผู้ประกันจึงไม่ใช่เจ้าของที่ดินพิพาทไม่อาจนำมาใช้เป็นหลักประกันในการทำสัญญาประกันตัวจำเลยได้ การที่ผู้ประกันนำทรัพย์สินของผู้ร้องซึ่งเป็นบุคคลภายนอกมาเป็นหลักประกันในการประกันตัวจำเลยจึงเป็นการไม่ชอบ การบังคับคดีรายนี้จึงฝ่าฝืนต่อบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ภาค 4 ลักษณะ 2 ว่าด้วยการบังคับคดีตามคำพิพากษาหรือคำสั่งประกอบด้วยประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 15 ศาลย่อมมีอำนาจสั่งเพิกถอนการขายทอดตลาดที่ไม่ชอบนั้นเสียได้เพื่อให้การเป็นไปด้วยความยุติธรรมตามที่เห็นสมควรตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งมาตรา 27 และ 296 วรรคสอง ประกอบด้วยประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 15 ส่วนที่ผู้ประกันฎีกาว่าผู้ซื้อทรัพย์สินได้ซื้อทรัพย์สินจากการขายทอดตลาดโดยสุจริต สิทธิของผู้ซื้อไม่เสียไปแม้จะพิสูจน์ได้ภายหลังว่าทรัพย์สินพิพาทไม่ใช่ทรัพย์สินของผู้ประกันตาม

ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1330 ศาลจึงไม่มีอำนาจเพิกถอนการขายทอดตลาดที่ดินพิพาทได้นั้น เห็นว่า การขายทอดตลาดรายนี้เป็น การบังคับคดีที่ฝ่าฝืนกฎหมาย ผู้ซื้อทรัพย์สินจึงไม่มีสิทธิที่จะได้รับความคุ้มครองตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1330 ทั้งผู้ประกันก็มีผู้ใช้ทรัพย์สินจึงมีอำนาจอ้างบทบัญญัติดังกล่าวมาคุ้มครองผู้ประกันได้ ที่ศาลล่างทั้งสองมีคำสั่งและคำพิพากษามานั้นชอบแล้ว ฎีกาของผู้ประกันฟังไม่ขึ้น"พิพากษายืน

องค์คณะ

วุฒินันท์ สุขสว่าง · ระพินทร บรรจงศิลป์ · วิรัช ลิ้มวิชัย

ข้อความคำพิพากษาเป็นของศาลฎีกา · ที่มาของข้อมูล: deka.supremecourt.or.th · <https://www.thaideka.online/deka/8223/2542>